

Asia: VN/882/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

MTK-Etelä-Savon lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/882/2018

Maanomistajat ovat odottaneet ja heidän edustajansa vaatineet lunastuslain uudistamista jo pitkään, usean vuosikymmenen ajan. Suurin syy tähän on se, ettei maanomistaja saa käytännössä missään tilanteissa kunnollista korvausta lunastuslain piiriin kuuluvista maankäytön rajoituksista tai maansa totaalisista menetyksistä. Nyt on korkea aika tuoda laki ajan tasalle.

Vaikka yhteiskunnan perusrakenteet ovat suurelta osin Suomessa jo olemassa, luo muuttuvat olosuhteet aina uusia vaatimuksia yksityisen maanomistuksen rajoittamiselle ja maaomaisuuden haltuunotolle. Tämän vuoksi on täysin välttämätöntä, että maanomistajien asemaa em. tilanteissa parannetaan.

Eriyksen tärkeää maanomistajan aseman parantaminen on tilanteissa, joissa yksityisen maaomaisuuden lunastusta käytetään puhtaasti ansaintatarkoituksessa kuntien, kaupunkien yms. ns. yhteiskunnallisten toimijoiden taholta. Tähän kuuluu myös mm. voimalinjayhtiö Fingrid sekä muut energia-alan toimijat.

Lunastuslain uudistuksessa esitetty korotus lunastuskorvaukselle on täysin riittämätön. Kun jo lähtötaso on käytännössä mitätön, ei 15 prosentin korotuksella ole kuin symbolinen merkitys. Korotuksen tulee olla vähintään 25 % ja, jotta sillä olisi todellista merkitystä korotuksen tulee olla 100 %.

Lunastustoimitusten suurimpia kärsijöitä ovat mm. tuulivoimahankkeita varten rakennettavien uusien voimalinjojen alle maitaan menettävät maanomistajat. Julkisuudessa keskustellaan paljon itse tuulivoimapuistoista, mutta käytännössä merkittävästi suurempi haitta aiheutuu linjoista, joilla sähkö siirretään puistoista käyttäjille.

Nämä linjakorvaukset ovat täysin riittämättömiä, joten lakia tulee muuttaa siten, että maanomistajalle maksetaan korvauksia vuokrana vuosittain tai jollain muulla määrävälillä. Tämä on myös tasapuolisuuskysymys, koska tuulivoimalan maasta maanomistaja saa vuokraa, mutta linjan alle jäävästä maasta maanomistaja saa vain merkityksettömän kertakorvauksen, vaikka haitta on ikuinen.

Hyvä uudistus on asunto- ja elinkeinotakuun lisääminen lunastustoimituksiin. Tässä tulee ottaa huomioon kaikki aiheutuvat kustannukset, jotta takuu toteutuu oikein ja oikeilla perusteilla.

Arvonleikkaussäännöksestä tulee luopua, koska se ei ole maanomistajan edun mukainen eikä siten oikeudenmukainen säännös.

Koko lunastuslain uudistamisen keskeinen tavoite tulee olla, että yksityisen maaomistuksen hyödyntäminen puhtaasti ansaintatarkoituksessa ilman kunnollista korvausta maanomistajalle tulee loppua. Muussa tapauksessa lunastuslaki ei ole oikeudenmukainen eikä saa maata omistavien kansalaisten hyväksyntää.

Yksittäisille lausunnonantajille suunnatut kysymykset

Kysymys työ- ja elinkeinoministeriölle, ympäristöministeriölle, liikenne- ja viestintäministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle sekä puolustusministeriölle:

Hallituksen esityksen luvussa 2.1.3. olevaan luetteloon sisältyy hallinnonalaanne kuuluvia säädöksiä, joiden nojalla voidaan myöntää lupa lunastaa toiselle kuuluva alue, perustaa alueeseen käyttöoikeus tai rajoittaa omistajan käyttövaltaa alueeseen. Näistä aiheutuvien korvauskysymysten käsittelemiseen sovelletaan lunastuslain säännöksiä. Ottaen huomioon lunastuslain korvausperusteisiin esitetyt muutokset, pidätkö lakien keskinäistä suhdetta toimivana vai tulisiko lakien välinen suhde järjestää nykyisestä poikkeavalla tavalla?

-

Kysymys Energiateollisuus ry:lle:

Hallituksen esityksen luvussa 4.2.2 on arvioitu lunastuslain korvauserusteiden tarkistamisesta aiheutuvia muutoksia voimansiirtohankkeiden edellyttämien alueiden lunastuskustannuksiin. Pidätkö mahdollisena, että lunastuslain korvauserusteiden muutokset vaikuttaisivat vapaaehtoisin kaupun hankittavien alueiden kauppahintoihin? Jos pidätte tätä mahdollisena, osaatteko arvioida eri verkonhaltijoiden vapaaehtoisin kaupun hankittavista alueista ja oikeuksista maksamien kauppahintojen ja korvausten kokonaismäärää?

-

Kysymys Suomen Turvetuottajat ry:lle

Hallituksen esitykseen sisältyy lakiehdotus turvesuon pakkolunastuksesta annetun lain 1 ja 2 §:n kumoamisesta. Oikeusministeriön käsityksen mukaan turvesuon pakkolunastuksesta annetun lain nojalla ei ole viimeisen 30 vuoden aikana myönnetty lupaa ottaa turvetta toisen alueelta. Pidätkö mahdollisena, että mainitun lain nojalla myönnettyjä lupia olisi edelleen voimassa?

-

Kallio Vesa
MTK-Etelä-Savo ry.